

STICHTING LEREN VAN ELKAAR, ROTTERDAM

FINANCIEEL VERSLAG 2018

INHOUDSOPGAVE

Inhoud

VOORWOORD	1
1 BESTUURSVERSLAG	2
2 BALANS PER 31 DECEMBER.....	7
3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN	8
4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	9
5 SPECIFICATIES VAN DE POSTEN OP DE BALANS	10
6 OVERZICHT VAN ONTVANGEN DONATIES EN GIFTEN 2018	11
7 PERSONEELSKOSTEN	12
8 VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING 2018.....	13
9 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT .Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	

VOORWOORD

Voor u ligt het Financieel Verslag 2018, waarin opgenomen het Bestuursverslag 2018 en de Jaarrekening 2018 van stichting Leren van Elkaar.

De doelstelling van de stichting is het verbeteren van de kwaliteit van leven van kansarme boeren in tweede en derde wereldlanden. De stichting tracht haar doelstelling te verwezenlijken door het opzetten en ondersteunen van projecten waarin het stimuleren van kennisuitwisseling en het motiveren van de zelfwerkzaamheid bij het in de praktijk brengen van de tijdens de uitwisseling opgedane kennis en vaardigheden centraal staan. De stichting heeft uitdrukkelijk niet tot doel het maken van winst.

Op 1 januari 2016 is het 3^e project 'Leren van de Besten' van start gegaan. Het 3^e project zal op 31 december 2018 worden afgerond.

Samenvattend kan worden gesteld dat grote groepen families nu niet alleen zelfvoorzienend zijn, maar zich ook, voor de eerste keer in hun leven, inkomen verwerven door het verkopen van overschotten.

Namens het bestuur van Stichting Leren van Elkaar,

Jan van Zijl (voorzitter)

1 BESTUURSVERSLAG

1.1 3^e project 'Leren van de Besten', beknopte beschrijving

De in 2018 aan de NGO Pachamama Raymi verstrekte donaties hebben betrekking op het 3^e project 'Leren van de Besten' dat op 1 januari 2016 van start is gegaan en op 31 december 2018 zal worden afgerond.

De uitvoering van het 3^e project 'Leren van de Besten' is in handen van de NGO Pachamama Raymi, een stichting zonder winstoogmerk, die kantoor houdt in Cusco, Peru. Deze organisatie wordt geleid door Wim van Immerzeel, de man die de methode Pachamama Raymi heeft ontwikkeld en daarna heeft verbeterd middels het opzetten en uitvoeren van projecten in Peru, Bolivia, Guatemala en Chili.

Door de uitvoering van het 3^e project 'Leren van de Besten' worden 3 doelstellingen gerealiseerd:

- **het duurzaam verbeteren van de preventieve gezondheidszorg (verbeteren van voeding, huisvesting en hygiëne);**
- **het duurzaam herstel van het ecosysteem en het ontwikkelen van de economie (aanleg van bossen, herstel van weidegronden, verbetering van de opbrengsten uit veeteelt en akkerbouw);**
- **het duurzaam versterken van de eigen cultuur en de sociale netwerken (vormen van juryraden en kennisnetwerken).**

Door middel van wedstrijden wordt de doelgroep gemotiveerd om allerlei activiteiten uit te voeren, waardoor ze zich nieuwe vaardigheden en beheermethoden eigen maakt.

Tijdens de uitvoering van het project wordt de voortgang gevolgd door op regelmatige basis vast te stellen welk deel van de doelgroep zich een bepaalde activiteit eigen maakt en daardoor haar kwaliteit van leven daadwerkelijk verbetert.

Het werkgebied omvatte het grondgebied van 5 dorpjes, gelegen in een district van het departement Cusco. De totale bevolking van deze dorpjes, ruim 560 boerenfamilies (ongeveer 3.000 mannen vrouwen en kinderen), vormde de doelgroep.

Bij de selectie van het werkgebied is uitgegaan van de Human Development Index (de 'Armoede Index'), zoals die door de Verenigde Naties voor alle 1.836 districten van Peru is bepaald. Het district waarin het werkgebied is gelegen, maakt deel uit van de groep '5% armste districten van Peru'. Voor aanvang van het project leefde ongeveer 50% van de doelgroep in 'extreme armoede', een percentage dat schril afsteekt tegen het landelijk gemiddelde van 18%. 40 tot 60% van de kinderen tussen 0 en 5 jaar was chronisch ondervoed.

Door het project worden twee Millennium Doelstellingen van de Verenigde Naties gerealiseerd, te weten:

- de grootste armoede en honger uitbannen;
- actief werken aan een duurzaam milieu.

Het project levert aan twee Millennium Doelstellingen een relevante bijdrage:

- het bevorderen van gelijke behandeling van mannen en vrouwen, door vrouwen meer zeggenschap te bieden;
- het terugdringen van de kindersterfte.

Door de uitvoering van het project wordt de kwaliteit van leven én het toekomstperspectief van de doelgroep ingrijpend verbeterd.

Het bijzondere van het project is dat gebruik gemaakt wordt van de methode Pachamama Raymi. Deze methode combineert 'leren van elkaar' (*peer-learning*) met het genereren van een positief en realistisch toekomstperspectief, dat wordt gerealiseerd door zelfwerkzaamheid en onderlinge saamhorigheid. De doelgroep neemt deel aan wedstrijden en wordt op die manier gestimuleerd om door middel van zelfwerkzaamheid een nieuwe aanpak van huishouden, landbouw en veeteelt te implementeren. Tijdens de wedstrijden worden boeren en boerinnen uit de dorpen binnen het werkgebied, opgeleid door middel van studiebezoeken aan families en dorpen die de noodzakelijke veranderingen al hebben doorgevoerd. Tijdens hun bezoeken zien de deelnemers op welke manieren ze meer en meer gevarieerd kunnen produceren en daardoor de ondervoeding van hun kinderen kunnen verminderen. Daarnaast leren ze hoe ze hun inkomen kunnen vergroten en hoe ze hun huisvesting en hygiëne kunnen verbeteren.

Na terugkeer in hun eigen dorp, passen deze boeren en boerinnen de 'best practices' toe in hun eigen situatie. Volgens het principe 'goed voorbeeld doet goed volgen', worden deze best practices vervolgens overgenomen door families die niet deelnemen aan de studiebezoeken. Boeren-experts, die door de projectorganisatie worden ingehuurd, begeleiden de families in dit proces.

Aan het eind van elke wedstrijd worden de families en dorpen die de meeste vooruitgang boeken, beloond met aantrekkelijke prijzen. Overigens is het zo dat iedere deelnemer wint, omdat alle deelnemers duurzame veranderingen doorvoeren waardoor hun kwaliteit van leven verbetert. Elk van de wedstrijden neemt ongeveer 6 maanden in beslag.

De resultaten die zijn behaald met het 2^e project 'Leren van de Besten' hebben duidelijk aangetoond, dat een projectduur van 3 jaar voldoende is om het zelfvertrouwen en de daadkracht van de doelgroep zodanig te stimuleren dat zij in staat is om, zonder verdere hulp van buitenaf, het gebruik van haar hulpbronnen én de kwaliteit van haar leven verder te verbeteren.

1.2 Ons financiële beleid

Uiteraard wordt, ruim voor het begin van elk projectjaar, een jaarbegroting vastgesteld. De voor de uitvoering van de werkzaamheden in Peru benodigde gelden worden in tranches van ongeveer € 30.000 overgemaakt vanuit onze Nederlandse rekening. Elke 4 maanden stuurt de projectorganisatie ons een rapportage begroting versus realisatie

1.3 De belangrijkste risico's en onzekerheden.

De 2 belangrijkste risico's en onzekerheden zijn extern. Het uitblijven van de regentijd of een sterk verminderende hoeveelheid regen tijdens een regentijd is een risico. Immers, voldoende water is een essentiële voorwaarde voor het boerenbestaan. Daarbij dient te worden opgemerkt dat, wanneer de weidegronden eenmaal verbeterd zijn, een periode van droogte minder rampzalig is. De andere belangrijke onzekerheid is van politieke aard. Iedere 4 jaar wordt er in Peru, in elk van de ruim 1600

districten, een nieuw districtsbestuur (burgemeester en wethouders) gekozen. Het is ons eenmaal overkomen dat het nieuwe districtsbestuur weigerde de van toepassing zijnde overeenkomst tussen Pachamama Raymi en het districtsbestuur te tekenen. Halverwege het project, en zeer tegen de zin van de bevolking in, is toen de samenwerking met dat district beëindigd.

1.4 De communicatie met belanghebbenden

De communicatie met de projectorganisatie bestaan uit regelmatige gesprekken met de projectleider tijdens diens regelmatige bezoeken aan Nederland. Daarnaast wordt door de projectorganisatie twee maal per jaar een voortgangsrapportage opgemaakt. Als voorbeeld is de meest recente voortgangsrapportage als bijlage bij dit jaarverslag gevoegd. De voortgangsrapportages worden steeds per mail aan de projectponsors verstuurd.

1.5 Financiële uitkomsten van het boekjaar 2018

Algemene opmerkingen

Het 3^e project 'Leren van de Besten' is op 1 januari 2016 van start gegaan en zal op 31 december 2018 worden afgerond.

Financiële uitkomsten 2018

De financiële uitkomsten van het boekjaar 2018 zijn in relatie tot het boekjaar 2017 als volgt samen te vatten.

	2018	2017
	€	€
Baten		
Aan het boekjaar toe te rekenen donaties	76.950	114.202
Rentebaten	3	53
	76.953	114.255
Lasten		
Donaties aan 3 ^e project 'Leren van de Besten'	82.500	149.842
Kosten fondsenwerving	-	313
Kosten accountantscontrole en overige kosten	3.787	3.438
	86.287	153.593
Nadelig, respectievelijk batig saldo	(9.334)	(39.338)

De financiële positie is als volgt samen te vatten:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Activa		
Liquide middelen	58.336	23.369
Overige vorderingen	0	14.254
	58.336	37.623
Schulden		
Vooruit ontvangen donaties	(40.000)	(10.000)
Crediteuren	0	0
Nog te betalen bedragen	(3.108)	(3.061)
	(43.108)	(13.061)
Vermogen	15.228	24.562

1.6 Bestuurlijke voornemens en afsluitende opmerkingen

Samenstelling van het bestuur

Na 1 september 2016 zijn er geen wijzigingen opgetreden in de samenstelling van het bestuur.

Voornemens

Het bestuur is zeer tevreden over de prestaties van NGO Pachamama Raymi. Het bestuur is eveneens zeer tevreden over de samenwerking met Mano, Bureau voor Maatschappelijke Ontwikkeling, Rotterdam. Mano levert door haar ervaring en expertise een wezenlijke bijdrage aan het succes van de projecten 'Leren van de Besten'.

Het bestuur heeft daarom besloten om de samenwerking met beide partijen te continueren.

Op dit moment wordt in Peru het 3^e project 'Leren van de Besten' uitgevoerd. Dit project zal op 31 december 2018 worden afgerond. Het is de verwachting dat bij het afronden van het project een klein batig saldo over zal blijven na het betalen van alle kosten.

Afsluitende opmerkingen

Het eigen vermogen is vrij besteedbaar. In de statuten van de Stichting Leren van Elkaar zijn geen bepalingen opgenomen met betrekking tot het vormen van reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid.

Bij ontbinding van de Stichting wordt een eventueel batig saldo zoveel mogelijk besteed in overeenstemming met het doel van de Stichting, dan wel uitgekeerd aan een andere liefdadige instelling, zoals bedoeld in artikel 6.33 van de Wet Inkomstenbelasting 2001.

Rotterdam, 28 juni 2019

J. van Zijl, voorzitter

S.C. de Groot, secretaris

F.N. Maduro, penningmeester

N.A. Kalsbeek-Jasperse, bestuurslid

P. Romein, bestuurslid

2 BALANS PER 31 DECEMBER

(na resultaatbestemming)

	2018	2017
	€	€
Activa		
Vlottende activa		
Vorderingen	0	14.254
Liquide middelen	58.336	23.369
Totaal activa	58.336	37.623
Passiva		
Eigen vermogen		
Reserves	15.228	24.562
Kortlopende schulden		
Vooruit ontvangen donaties	40.000	10.000
Crediteuren	-	-
Nog te betalen bedragen	3.108	3.061
	43.108	13.061
Totaal passiva	58.336	37.623

3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2018		2017	
	€	€	€	€
Baten van particulieren	18.050		9.550	
Baten van bedrijfsleven	57.400		103.250	
Baten van kerken	1.500		1.152	
Totaal van de baten		76.950		114.202
Lasten				
Personeelskosten			-	-
Overige lasten				
- Donaties aan projecten	82.500		149.842	
- Kosten fondsenwerving	-		313	
- Kosten accountantscontrole en overige	3.787		3.438	
Totaal van de bedrijfslasten		86.287		153.593
Resultaat vóór financiële baten en lasten		(9.337)		(39.391)
Rentebaten		3		53
Nadelig, respectievelijk batig saldo		(9.334)		(39.338)

4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De stichting Leren van Elkaar, KvK-nummer 24397168 is op 19 juni 2006 opgericht. Deze jaarrekening heeft betrekking op de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 en is opgesteld op basis van vereisten voor de jaarverslaggeving RJK C2 Kleine fondsenwervende organisaties zonder winststreven.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd.

Verplichtingen en mogelijke verliezen, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

In afwijking van de akte van oprichting is er voor gekozen om geen CBF-keurmerk te behalen.

Het 3^e project 'Leren van de Besten' is 1 januari 2016 gestart en zal op 31 december 2018 worden afgerond.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Vooruit ontvangen donaties

De donaties in het vierde kwartaal, zijn, tenzij expliciet voor 2018 bedoeld, gepassiveerd en in de balans opgenomen als vooruit ontvangen donaties, in totaal € 40.000.

Schulden

Schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Schulden zijn gerangschikt onder de kortlopende schulden als deze binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en onder de langlopende schulden als dit niet het geval is.

Kosten

De kosten worden opgenomen op moment van feitelijke toekenning.

5 SPECIFICATIES VAN DE POSTEN OP DE BALANS

	2018	2017
	€	€
ACTIVA		
Vlottende activa		
<i>Vorderingen</i>		
Rentevordering 4 ^e kwartaal	0	4
Nog te ontvangen giften	0	14.250
	0	14.254
<i>Liquide middelen</i>		
Bestuursrekening	58.245	11.069
Dollarrekening	91	103
Internetspaarrekeningen	0	12.197
	58.336	23.369
PASSIVA		
Eigen vermogen		
<i>Reserves</i>		
Stand per 1 januari	24.562	63.900
Nadelig, respectievelijk batig saldo	(9.334)	(39.338)
Stand 31 december	15.228	24.562
<i>Kortlopende schulden</i>		
Vooruit ontvangen donaties	40.000	10.000
Nog te betalen accountantskosten	3.085	3.025
Crediteuren	-	-
Overige nog te betalen bedragen	23	36
	3.108	3.061

6 OVERZICHT VAN ONTVANGEN DONATIES EN GIFTEN 2018

Ontvangen 2017 voor 2018	Baten 2018	Particulieren	Bedrijven	Kerken
N.A. Kalsbeek-Jasperse	8.000	8.000		
Jarikin	2.000		2.000	
	10.000	8.000	2.000	0
Ontvangen 2018 voor 2018	Baten 2018	Particulieren	Bedrijven	Kerken
Health Education B.V.	400		400	
N.A. Kalsbeek-Jasperse	10.000	10.000		
W.M. Star	50	50		
Stichting Hooge Woert	10.000		10.000	
Natural Power Research	3.000		3.000	
Hofsteestichting	5.000		5.000	
Streekverband De Tien	12.000		12.000	
Stichting CCHO-Beheer	25.000		25.000	
Diaconie 's Gravenzande	1.500			1.500
	66.950	10.050	55.400	1.500
Totaal baten 2018	76.950	18.050	57.400	1.500
Ontvangen 2018 voor 2019	Baten 2019	Particulieren	Bedrijven	Kerken
Stichting Zorg van de Zaak Foundation	40.000		40.000	
	40.000	0	40.000	0

STICHTING LEREN VAN ELKAAR, ROTTERDAM

7 PERSONEELSKOSTEN

Geen van de (oud)bestuurders ontvangt een salaris en/of onkostenvergoeding.

Rotterdam, 28 juni 2019

J. van Zijl, voorzitter

F.N. Maduro, penningmeester

S.C. de Groot, secretaris

N.A. Kalsbeek-Jasperse, bestuurslid

P. Romein, bestuurslid

8 VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING 2018

In het jaar 2018 is een nadelige saldo behaald van € 9.334

Het bestuur stelt voor dit nadelige saldo 2018 te onttrekken aan de reserves ter dekking van de kosten van het resterend deel van het project.

Dit voorstel is reeds in de jaarrekening 2018 verwerkt.



OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Leren van Elkaar te Rotterdam

Q ACCOUNTANTS &
BELASTINGADVISEURS

Kerkenbos 1075 Q
6546 BB Nijmegen

Postbus 31255
6503 CG Nijmegen

Tel. 024-34 89 900
Fax 024-34 89 909
info@qaccountants.nl

QACCOUNTANTS.NL

A. Verklaring over de in het Financieel verslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Leren van Elkaar te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit Financieel verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Leren van Elkaar per 31 december 2018 en van het resultaat 2018 in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C2 'Kleine fondsenwervende organisaties'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Leren van Elkaar zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het Financieel verslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het Financieel verslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C2 'Kleine fondsenwervende organisaties' vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C2 'Kleine fondsenwervende organisaties' en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C2 'Kleine fondsenwervende organisaties'.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C2 'Kleine fondsenwervende organisaties'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij verwijzen u voor een nadere toelichting op onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening naar de toelichting op [www.nba.nl\NL_Algemeen_01](http://www.nba.nl/NL_Algemeen_01).

Nijmegen, 28 juni 2019

Q accountants en belastingadviseurs B.V.
namens deze

w.g. G.L. van Vuuren RA